

Vereniging
Vrienden van
de Amsterdamse
Binnenstad

Aan: de Gemeenteraad van Amsterdam
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Betreft: Raadsadres Hogesluis (brug 246, Sarphatistraat over de Amstel)

Amsterdam, 23 april 2010

Geachte Raad,

Onderstaande organisaties hebben met grote verontrusting vernomen dat het gemeentebestuur overweegt de thans in restauratie zijnde Hogesluis-brug vanwege financiële tegenvallers niet in de oude staat terug te brengen maar te vervangen door een nieuwe eigentijdse brug, al dan niet met gedeeltelijk hergebruik van afkomende materialen.

De Hogesluis-brug is een buitengewoon belangrijk monument, dat zeer beeldbepalend is voor dat deel van de Amstel en omgeving. Vervanging van de huidige brug door een moderne variant zou niet alleen een verkeerd signaal geven naar de Unesco, die deze zomer moet beslissen over de plaatsing van de 17e-eeuwse grachtengordel op de Werelderfgoedlijst. Het zou tevens een verkeerd beeld geven aan de inwoners van Amsterdam van hoe de Gemeente met zijn monumenten omgaat als het even tegen zit.

Verder wijzen wij u op nog een ander aspect van de voorbeeldfunctie, die de gemeente heeft. Zo zal er een volstrekt verkeerde signaal naar particulieren uitgaan als de gemeente alsnog voor een nieuwe brug zou kiezen. Particulieren verkeren namelijk geregeld in eenzelfde situatie bij verbouw van hun pand en zouden met beroep op het gelijkheidsbeginsel eenzelfde wijze van werken kunnen gaan eisen. Dat haalt ook het fundament onder het aanschrijvingsbeleid bij monumenten helemaal weg.

Wij zullen daarom niet akkoord gaan met een moderne variant van de Hogesluis en ons daartegen verzetten. Niettemin willen wij u een aantal suggesties doen om de huidige impasse te doorbreken. Dat zijn de volgende.

1. Er zou een *second opinion*-onderzoek gedaan kunnen worden om te onderzoeken of er goedkopere oplossingen voor herstel zijn dan uit het huidige onderzoek blijkt.
2. De Hogesluis-brug is een rijksmonument en het is nog alleszins onzeker of het Rijk met sloop van de brug zal instemmen. Wat wel kan is bij het Rijk om financiële steun te vragen, zodat het financiële probleem geheel of gedeeltelijk wordt opgelost. En zijn de bestaande subsidieregelingen wel aangesproken?
3. Ook is het denkbaar een steunfonds op te richten waarin bijvoorbeeld bedrijven en instellingen uit de directe omgeving van de Hogesluis een donatie doen. Te denken valt aan bijvoorbeeld de Nederlandsche Bank en het Amstelhotel. Wij zijn bereid aan een dergelijke actie mee te werken.

Graag willen wij u alsnog een beeld schetsen van hoe bijzonder de Hogesluis is. De Hogesluis was vóór het begin van de werkzaamheden in zijn uiterlijke staat nog steeds een prachtig 19de-eeuws monument, gebouwd door W. Springer in 1883, en een belangrijk onderdeel van de stadsverfraaiing van Sarphati waaraan wij bijvoorbeeld ook de nog bestaande monumentale panden aan het Frederiksplein en de Sarphatistraat, alsmede het Amstelhotel hebben te danken. De brug schijnt bovendien, volgens Bureau Monumenten & Archeologie, onderdelen te bevatten van de oorspronkelijke 17de-eeuwse brug die onderdeel was van de toenmalige stadsmuur. Als afsluiting en overbrugging van de Amstel is het bouwwerk niet weg te denken uit een van de gevoeligste plekken in Amsterdam en uit het beschermd stadsgezicht. De brug is dan ook een Rijksmonument. Bovendien ligt brug 246 in de bufferzone van het deel van de grachtengordel waarvan de gemeente hoopt dat het over enkele maanden als Unesco-Werelderfgoed zal worden aangewezen.

De ondergetekenden menen dan ook dat alleen al de Rijksmonumentenstatus voor de gemeente de verplichting met zich mee brengt de oude brug zo goed mogelijk te herstellen, met hergebruik van alle afkomende materialen. Wat bouwkundig niet te handhaven is, moet worden herbouwd. Wij hopen dat er zo voorzichtig mogelijk is gedemonteerd zodat zoveel mogelijk bouwmaterialen kunnen worden hergebruikt. Dit geldt uiteraard het meest voor de 19de-eeuwse natuurstenen bekleding, de gietijzeren bogen en lantaarns. Wij vinden het ook van belang dat de onderdoorgangen hun fraaie metselwerk behouden.

Het belangrijkste is echter het zuiver inhoudelijke argument dat voorkomen moet worden dat één van de bijzonderste bouwkundige prestaties van de 19de eeuw, gelegen op één van de mooiste plekken van de Amsteloevers, voorgoed zal verdwijnen. Wij doen dan ook een dringend beroep op u deze dreigende calamiteit te voorkomen.

Hoogachtend,

Walther Schoonenberg

Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad

mede namens:

Willem van Bennekom, **Genootschap Amstelodamum**

Leen Eelman, **Bond Heemschut**

Vladimir Stissi, **Cuypersgenootschap**

Contactadres: Sloterkade 21, 1058 HE Amsterdam

Tel.: 020 6172735 / 06 18864846